

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/759/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112223241
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6112223241.3

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci žalobcu POHOTOVOSŤ, s. r. o., so sídlom Pribinova č. 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, za ktorú koná doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., advokát a konateľ, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 14C/239/2012-116 zo dňa 06. 06. 2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd uložil žalobcovi, aby v lehote 15 dní od doručenia uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku súdu vo veci samej vo výške 140 € podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch (ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch“).

Uznesenie okresného súdu napadol odvolaním žalobca. Okresnému súdu vytýkal, že svoje rozhodnutie v rozpore s § 169 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) neodôvodnil. Výnimky z povinnosti uviesť v písomnom vyhotovení uznesenia odôvodnenia v zmysle § 169 ods. 2, 3 O. s. p. splnené neboli. Uznesenie okresného súdu je nepreskúmateľné pre úplnú absenciu dôvodov jeho vydania. Bez odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu môže žalobca iba hádať, aký jeho úkon mienil súd spoplatniť. Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Spoplatneniu podľa tejto položky podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a podobne, ako je tomu pri položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku, nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Žalobca preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za odvolanie. Tento záver je v súlade s publikovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 03. 2009 sp. zn. 4Cdo 39/2007.

Žiadal, aby prvostupňový súd podľa § 210a O. s. p. vyhovel odvolaniu a pre prípad, že sa tak nestane, aby odvolací súd zrušil uznesenie okresného súdu.

Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadřila.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 2 ods. 4 prvá veta Zákona o súdnych poplatkoch, v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1, 2 prvá, druhá veta citovaného zákona, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou. Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Konanie o súdnych poplatkoch je osobitne upravené v ustanoveniach § 12 až § 14 Zákona o súdnych poplatkoch. Zákon o súdnych poplatkoch je vo vzťahu k Občianskemu súdnemu poriadku vo vzťahu zákona špeciálneho (lex specialis) k zákonu všeobecnému (lex generalis) (§ 14). Obidve tieto právne normy sú formálnymi prameňmi občianskeho procesného práva a na procesný postup, neupravený Zákonom o súdnych poplatkoch alebo upravený odlišne týmto zákonom od Občianskeho súdneho poriadku, sa použijú primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Medzi dispozitívne úkony účastníka patrí aj podanie riadneho opravného prostriedku - odvolania podľa ustanovenia § 201 a nasl. O. s. p.. Dispozičný princíp, ktorý je jednou z základných zásad občianskeho súdneho konania, sa uplatňuje i v konaní odvolacom, ktoré bez návrhu nemôže byť začaté. Odvolanie teda plní funkciu návrhu na začatie odvolacieho konania.

V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie (§ 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatníkom je odvolateľ bez ohľadu na to, či je oprávnenou osobou alebo nie, či odvolanie bolo podané včas alebo oneskorene, či smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, resp. nemá náležitosti podľa ustanovenia § 205 ods. 1 O. s. p.. Súdny poplatok sa neplatí z odvolania proti súdnemu rozhodnutiu procesnej povahy a proti rozhodnutiu o trovách konania (viď uznesenie NS SR z 24. 07. 1997, sp. zn. 1Co 10/1997). Poplatková povinnosť vzniká okamihom, v ktorom nastanú právne skutočnosti, s ktorými zákon spája vznik tejto povinnosti. Vznik poplatkovej povinnosti znamená vznik povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Vznik poplatkovej povinnosti spôsobujú výlučne procesnoprávne skutočnosti predvídané normami procesného práva. V odvolacom konaní vzniká poplatková povinnosť odvolateľovi (poplatníkovi) podaním odvolania (§ 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch). Po podaní odvolania vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde rozhoduje súd, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, ak o poplatku nerozhodol odvolací súd. Týmto orgánom je predovšetkým súd prvého stupňa. O poplatku za odvolanie v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej sa rozhoduje uznesením (tzv. vzor 4 O. s. p.). Nepoužíva sa výzva na zaplatenie súdneho poplatku (tzv. vzor 4a O. s. p.), pretože k zastaveniu odvolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nemôže dôjsť.

Vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde sa rozhoduje vždy uznesením, je nutné použiť ustanovenia § 167 a nasledujúce Občianskeho súdneho poriadku v rozsahu, ktorý zodpovedá účelu Zákona o súdnych poplatkoch. Uznesenie o poplatkovej povinnosti sa musí doručiť každému, komu je v ňom uložená povinnosť.

V preskúmanej veci je odvolaním napadnuté uznesenie, ktorým súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku. Nemožno súhlasiť s jeho tvrdením, že napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie a je nepreskúmateľné. Už v samotnom výroku uznesenia je obsiahnuté aj odôvodnenie, ktoré je primerané účelu, pre ktoré bolo vydané (čo nie je v rozpore s ustanovením § 169 ods. 1 O. s. p.). Z uznesenia vyplýva, že sa jedná o súdny poplatok za odvolanie voči rozsudku vo výške 140 € podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov a žalobca je povinný ho zaplatiť v lehote 15 dní odo dňa doručenia uznesenia. Uznesenie predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania súdov, preto zákon nevyžaduje také prísne formálne náležitosti na písomné vyhotovenie uznesenia, ako na písomné vyhotovenie rozsudku. Je nepochybné, že napadnuté uznesenie má náležitosti podľa ustanovenia § 169 ods. 1 O. s. p., z ktorého i žalobcovi musí byť zrejmé, z akého dôvodu bolo napadnuté uznesenie vydané. Napokon, sám žalobca tento dôvod vo svojom odvolaní špecifikoval.

Súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo ex lege v zmysle § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch oslobodené od poplatku od 01. 07. 2007 (zavedené s odkazom na zákon č. 273/2007 Z. z.,

ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Išlo o vecné oslobodenie od poplatku (vecné oslobodenie znamená, že určité druhy konania sú oslobodené od súdnych poplatkov vzhľadom na predmet konania, taxatívne vymenovaný v § 4 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch). Zákomom č. 286/2012 Z. z. z 11. 09. 2012, ktorým sa mení a dopĺňa zák. NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k novele Zákona o súdnych poplatkoch v tom, že s účinnosťou od 01. 10. 2012 bolo vypustené ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch (týkajúce sa vecného oslobodenia vzťahujúceho sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

Z intertemporálneho ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch v súvislosti s účinnosťou novely Zákona o súdnych poplatkoch č. 286/2012 Z. z. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012.

Pri výklade tohto ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu Zákona o súdnych poplatkoch a použiť definície pojmu poplatkový úkon (§ 1 Zákona o súdnych poplatkoch), ako aj vznik poplatkovej povinnosti (§ 5 Zákona o súdnych poplatkoch) a ostatnú terminológiu aplikovanú v Zákone o súdnych poplatkoch.

Ak bol poplatkový úkon navrhnutý, alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a toto bolo začaté do 30. 09. 2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity jedine vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30. 09. 2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právneho stavu pred novelou č. 286/2012 Z. z.

V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa ustanovenia § 5 Zákona o súdnych poplatkoch až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30. 09. 2012, aj keď samotné súdne konanie na súde prvého stupňa začalo do 30. 09. 2012, použije sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom konaní právny stav účinný po 30. 09. 2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01. 10. 2012 sa zo žaloby za náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom platí súdny poplatok vo výške 20,- Eur. Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 prvá veta Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím, preto potom poplatková povinnosť za odvolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase účinnosti začatia odvolacieho konania.

Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že navrhovateľ podal na okresný súd dňa 27. 09. 2012 žalobu o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších právnych predpisov, ktorá mu mala byť spôsobená (okresným súdom) nesprávnym úradným postupom. Pretože do 30. 09. 2012 konanie bolo vecne oslobodené od súdneho poplatku, navrhovateľovi nevznikla podaním návrhu poplatková povinnosť a to prihladnuc i na intertemporálne ustanovenie § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch. Proti rozsudku okresného súdu, ktorým bola žaloba zamietnutá, podal žalobca odvolanie, ktorým sa začalo odvolacie konanie, čím vznikla žalobcovi ako odvolateľovi v zmysle § 6 ods. 2 druhá veta Zákona o súdnych poplatkoch a položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu Zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť (7 spojených vecí x 20 €). Od 01. 10. 2012 sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nevzťahuje vecné oslobodenie zakotvené v § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. 09. 2012. Len v prípade, ak by nielen konanie na okresnom súde, ale zároveň aj odvolacie konanie sa začalo do 30. 09. 2012, vzťahovalo by sa vecné oslobodenie od poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. 09. 2012 aj na odvolacie konanie podľa § 4 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch.

Odvolací súd, vychádzajúc z vyššie uvedeného názoru, odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.